

Danske fiskerihavne mod 2013

Mål og temaer for en fælles indsats

Forord

Denne folder udtrykker et ønske fra de danske fiskerihavne om at styrke den fælles indsats i de kommende år. En indsats rettet mod at fastholde og udvikle Danmark som en af Europas førende fiskeeksportører samt styrke fiskerihavnenes rolle i den lokale erhvervsudvikling.

Vi har de seneste år analyseret den internationale konkurrence på fiskerihavnsområdet. Kampen om fiskeressourcerne skærpes. Hvorvidt fiskerne sejler til England, Norge, Holland eller Danmark er et spørgsmål om, hvilke havne der kan tilbyde de bedste priser og mest attraktive landingsvilkår. Analysen viser, at vi står godt rustet i konkurrencen, vi har vundet markedsandele de seneste år – men det er ikke kommet af sig selv.

Historien kan vi kun bruge til at dokumentere vores berettigelse. Vi vil også se fremad. Konkurrencen skærpes i takt med større fartøjer, der er mere mobile og med et øget behov for at lande fisken, hvor priser og vilkår er bedst.

Derfor vil vi i de kommende år sammen medvirke til at skabe yderligere værditilvækst i den danske fiskerisektor og fortsat sikre rammerne for, at det er attraktivt at lande fisk i de danske havne.

Fiskerihavnene repræsenterer også en erhvervsøkonomisk og en kulturel værdi. Vi er ikke museer – eller på vej til at blive det. Tværtimod er fiskerihavnene aktive og dynamiske organisationer og erhvervsområder, som skaber udvikling i de danske maritime landdistrikter. Det er en rolle vi er stolte af, og den vil vi styrke i fremtiden.

Det er vores håb, at vi med denne folder inviterer til et bredt samarbejde med fiskerisektorens øvrige aktører, myndigheder og andre samarbejdspartnere, som er nødvendigt, hvis Danmark fortsat skal være blandt Europas største fiskeeksportører.

Uffe Steiner, Formand

Danske Havne

November 2008

Projektet er gennemført med økonomisk støtte fra det danske FIUF-program (Det finansielle instrument til udvikling af fiskeriet), herunder Fødevareministeriet og EU-Kommissionen.

Indledning

Folderen opsummerer de danske fiskerihavnes rolle og overordnede strategi overfor omverdenen i de kommende år.

Formål

Formålet er at skærpe og synliggøre fiskerihavnenes indsats i forhold til fiskerisektorens øvrige aktører, de regioner og lokalsamfund, som havnene er en del af samt andre myndigheder og samarbejdspartnere vi er i berøring med.

Afsættet for strategien er fællesskabet mellem de danske fiskerihavne. Alle havne har hver især sin egen strategi og indsatsområder med fokus på, hvad de er gode til. På toppen heraf har vi et fælles ønske om at bidrage yderligere til at styrke den samlede gruppe af fiskerihavne.

Samtidig udtrykker det et ønske om at styrke dialogen om fælles udvikling rettet mod at fastholde og udbygge positionen for den danske fiskerisektor, såvel som at bidrage til lokalsamfundenes erhvervsudvikling.

Baggrund

Fiskerihavnene er, som de øvrige havne, en væsentlig bidragsyder til en række havnerelaterede erhvervsaktiviteters udvikling og vækst.

Det gælder især fiskeri og fiskeforarbejdning, hvor en effektiv infrastruktur for landing, omsætning og afsætning af fersk fisk er en forudsætning for, at Danmark kan forblive blandt Europas førende eksportører af fersk fisk.

Det gælder også andre havnerelaterede erhverv såsom servicevirksomheder med tilknytning til fiskeriet, andre maritime erhverv samt turisme.

Fiskerihavnene fungerer som netværksorganisationer, der arbejder tæt sammen med mange samarbejdspartnere i erhvervsklyngerne i og omkring havnene. Det gør havnene til dynamiske og centrale erhvervsområder, der yder et væsentligt bidrag til mange lokalsamfunds beskæftigelse og skattegrundlag.

Endelig er fiskeri og fiskerihavne en central del af den danske maritime kystkultur. Fiskerihavnene medvirker især til at skabe aktivitet og liv i de lokale kystmiljøer. Det er en forudsætning for, at områderne er interessante såvel beboelses- som oplevelsesmæssigt.

Folderen er resultatet af en strategiproces gennemført i 2007-08 af de større danske fiskerihavne under Danske Havne.

Danske fiskerihavne

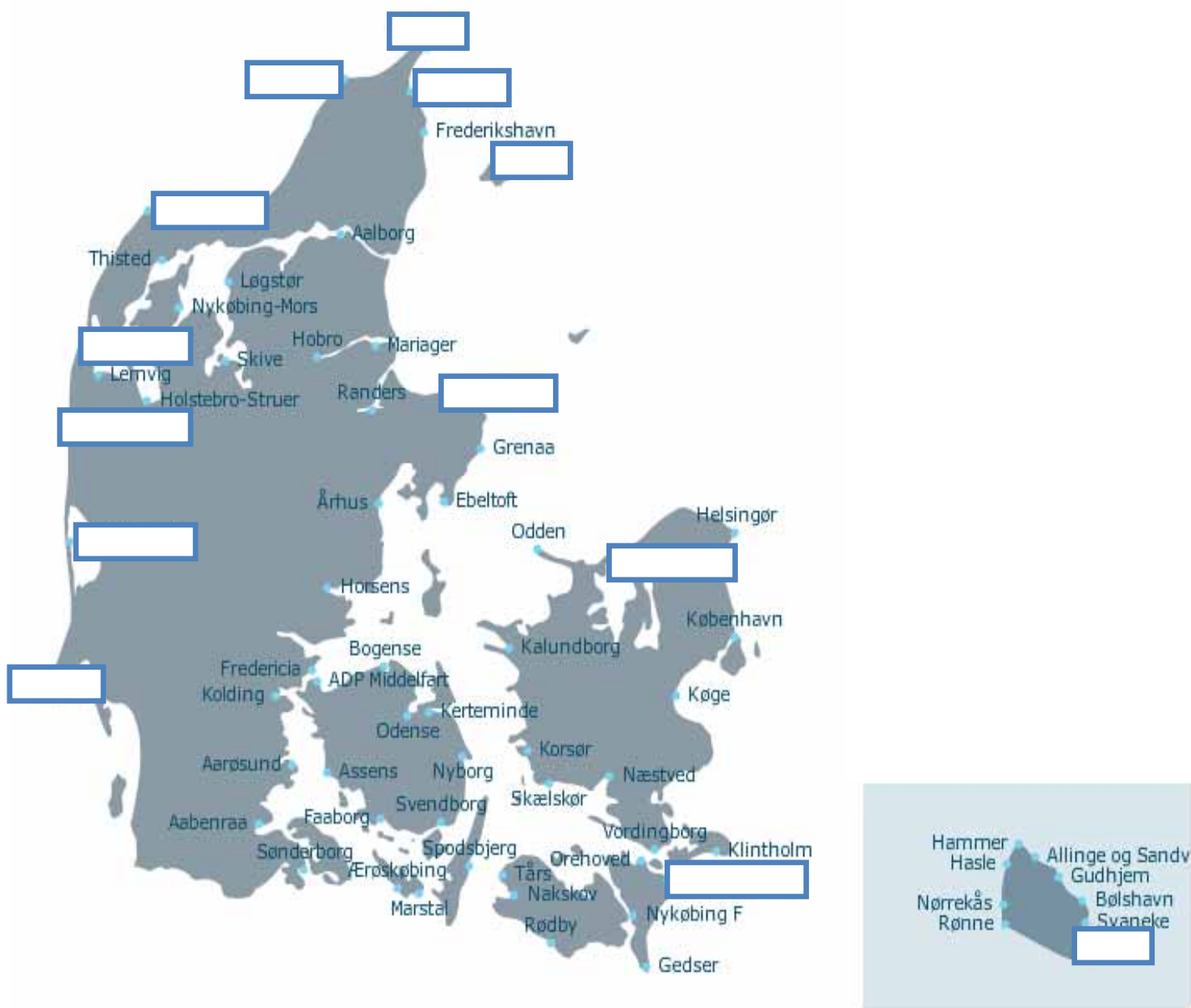
- Der blev i 2007 landet mere end 1 mio. tons fisk i de danske fiskerihavne til en værdi på 3,74 mia. kr. Værdien af landingerne har siden 2000 været relativt stabile
- Fiskerihavnene har i perioden 2000-07 investeret mere end 800 mio.kr. i forbedring af moler, kaj anlæg, kvalitetsfremmende foranstaltninger mm.
- Investeringerne har medvirket til at sikre kvaliteten af fisken på dens vej til forbrugerne – og har bidraget væsentligt til en øget indtjening til det danske fiskerierhverv
- Prisen på konsumfisk (ekskl. sild/makrel) er øget med 30 pct. fra år 2000 til 2007. For sild og makrel er prisen i samme periode øget med 65 pct. Mængden af fisk der sælges som E-kvalitet (bedste kvalitet) er for de fleste arter øget i perioden
- Havnene danner rammen om aktive erhvervsklynger, der bidrager væsentligt til beskæftigelse og indkomstdannelse i landdistrikterne. Beskæftigelsen i erhvervsklyngerne omkring fiskerihavne er på mere end 11.000 personer

Hvem er de danske fiskerihavne

De største fiskerihavne står for ca. 85 pct. af alle landinger af fisk i de danske fiskerihavne.

Havnene er beliggende ud for nogle af de fiskerimæssigt mest produktive farvande i Europa og dækker det meste af landet med en overvægt i det nord- og vestjyske område. Kortet viser havne, der er medlem af Danske Havne, herunder er de større fiskerihavne fremhævet.

Opgaver og visioner frem mod 2013

Fiskerihavnenes rolle i 2008 omfatter en række forskellige områder.

Havnenes primære opgave er at sikre, at fiskerisektorens aktører opererer i en moderne og konkurrencedygtig infrastruktur. Det vedrører kaj, moler, landingsanlæg, bygninger mm., samt den service, som havnen yder fiskere og andre brugere af havnen.

Derudover er havnene i kraft af at være arealudlejer det naturlige samlingspunkt for fiskeri, servicefag og fiskeforarbejdning. En rolle som er under udvikling bl.a. som følge af:

- Omgivelsernes forventninger til havnens udviklingsplaner og forretningsorienterede tiltag er stigende.
- Et stigende behov for at se udviklingen af havnene i en helhed mellem fiskeri, erhverv, havn, by og turisme.
- En øget orientering blandt havnene selv for at virke som "udvikler" for andre havnerelaterede erhverv, herunder af erhvervsklyngen på havnen.

De danske fiskerihavnes fælles opgaver kan i prioriteret rækkefølge sammenfattes til:

1. Infrastruktur- og transportopgaven

2. Erhvervsudviklingsopgaven

Fiskerihavnene ønsker i fællesskab at styrke de to opgaver frem mod 2013 og har i fællesskab formuleret en række visioner og mål for de to opgaver.

Infrastruktur- og transportopgaven

Den primære opgave vil også fremover være at sikre en moderne og konkurrencedygtig infrastruktur med henblik på at bidrage til at fastholde og udvikle den danske fiskerisektors konkurrenceevne.

Dertil kommer, at havne som naturlige og effektive godsknudepunkter kan aflaste det overordnede vejnet, sikre fremkommelighed for gods, og begrænse behovet for nye udbygninger af veje og broer.

Godsmængderne ventes at blive fordoblet inden 2025. Allerede nu går 75 pct. af Danmarks udenrigshandel via havnene. Havnene er derfor naturlige omdrejningspunkter for godstransporten og kan i fremtiden blive endnu mere centrale for den danske udenrigshandel.

Havnene investerer i disse år betydelige summer i at udbygge kajer, bassiner, kraner og andre faciliteter til at klare fremtidens transportbehov. Mange store virksomheder vælger at lægge produktionsanlæg og logistikcentre på havnene. Det understreger havnenes betydning som transportcentre, hvor godset ikke blot omlastes, men også bearbejdes og tilføres værditilvækst, hvilket skaber mange arbejdspladser.

For fiskerihavnene gælder det, at havnene især understøtter de fiskerirelaterede aktiviteter såsom fiskeri, fiskeforarbejdning og handel, relaterede serviceerhverv mm. En aktivitet som fiskerihavnene ønsker at fastholde og styrke i de kommende år – i tæt samspil med at styrke fiskerihavnenes håndtering af andet gods.

Vision

Fiskerihavnene ønsker at gøre Danmark til Nordatlantens port til Europa for landing af fisk og fiskeprodukter ved at tilbyde den mest effektive transport og service struktur for fisk og fiskeprodukter i Nordeuropa

Fiskerihavnene kan fremover styrke fiskeriets værdikæde ved at tilvejebringe en infrastruktur, som medvirker til at sikre den danske fiskerisektors fortsatte konkurrenceevne.

Målsætningen er, at danske og udenlandske fiskere skal have den største samlede gevinst ved at lande i de danske fiskerihavne, når priser og omkostninger samlet gøres op.

Det kan vi gennem målrettede investeringer inden for især to områder:

1) Sikre en effektiv værdikæde

De danske fiskerihavne skal være Nordeuropas mest effektive fiskerihavne i relation til landing, håndtering og salg af fisk.

Fiskerihavnene øver kun direkte indflydelse på en begrænset del af de processer, der indgår i fiskens vej fra fartøj til forbruger. Gennem tæt samarbejde med de øvrige aktører ønsker vi at gøre en forskel, som kan sikre, at landing af fisk i danske havne sker så effektivt som muligt. Vi vil arbejde målrettet på at de samlede omkostninger ved at lande, sortere og sælge fisk i danske havne er de laveste i Nordeuropa.

For at leve op til dette mål kan vi gennemføre fælles udviklingsaktiviteter inden for bl.a. faciliteter og ny teknologi til at imødekomme fremtidens fiskefartøjer og deres krav til hurtig og fleksibel losning, optimering af værdikæden, serviceudvikling og benchmark af konkurrencedygtighed.

2) Værditilvækst og kvalitet

Vi skal have endnu mere værdi ud af den ferske fisk. Dansk fisk skal være kendt i Europa som den bedste kvalitet fersk fisk inden for de arter, der landes i Danmark. Kvalitetsudvikling giver ikke kun bedre fisk til forbrugerne, det giver også bedre økonomi for fiskere, havne, eksportører og andre, der lever af fisk og fiskeprodukter. Eksempelvis er udviklingen inden for søpakkede fisk til gavn for kvalitet, priser og omkostninger.

Selvom kvaliteten er udviklet betydeligt de seneste år er der fortsat plads til forbedringer, som kan give yderligere værditilvækst. Det gælder inden for områder som koordination af kvalitet og timing i værdikæden, logistiksystemer og certificering.

Fiskerihavnene ønsker i tæt dialog med de øvrige aktører – fiskere, auktioner, eksportører, servicevirksomheder og samlecentraler – at arbejde målrettet for at skabe yderligere værditilvækst af fisk landet i danske havne.

Konkret kan vi gennemføre fælles udviklingsaktiviteter inden for bl.a. dokumentation og sporbarhed, certificering, landing og håndtering af nye arter samt markedsføring over for udenlandske fiskere.

Erhvervsudvikling i kystsamfund

Den anden hovedopgave for fiskerihavnene i de kommende år er at styrke andre havnerelaterede forretningsaktiviteter. Det kan styrke havnenes eget forretningsgrundlag og det kan bidrage til vækst i de virksomheder, som er beliggende i havnenes erhvervsklynger. Som sådan ønsker fiskerihavnene at medvirke til at styrke de lokalsamfunds erhvervsudvikling, hvor havnene er beliggende.

De større fiskerihavne er en del af dynamiske erhvervsklynger inden for havnerelaterede erhverv, såvel på fiskeriområdet som andre maritime områder.

Fiskerihavnene skønnes at være ramme for virksomheder, der beskæftiger mere end 11.000 mennesker i privat regi, hvortil kan lægges yderligere 3-4.000 personer i afledt beskæftigelse. Derved udgør erhvervsklyngerne et væsentligt erhvervsmæssigt fundament for mange udkantområder.

Eksempler på fiskerihavnenes erhvervsøkonomiske effekt – Hanstholm og Skagen

Erhvervsklyngen i Hanstholm Havn skaber mere end 2.250 private arbejdspladser, en produktionsværdi på ca. 1,9 mia. kr. samt et skattegrundlag på godt 770 mio. kr.

Erhvervsklyngen i Skagen Havn skaber mere end 2.300 private arbejdspladser, en produktionsværdi på ca. 3 mia. kr. samt et skattegrundlag på ca. 1 mia.kr. kr.

Kilde: GEMBA Seafood Consulting 2007

Analyser viser, at produktionsværdien (omsætningen) for en arbejdsplads der er direkte eller indirekte tilknyttet en fiskerihavn typisk ligger mellem ca. 900.000 kr. og 1.300.000 kr. Sammenlignet med andre landdistrikter er det et relativt højt niveau. Fiskerihavnene er altså med til at skabe værdifulde arbejdspladser.

Vision

Fiskerihavne skal være vækstgeneratorer for den regionale erhvervsudvikling i kystsamfundsområder og medvirke til skabe grundlag for beskæftigelse med høj værditilvækst. Herigennem kan vi medvirke til at udvikle maritime værdier og miljøer i Danmark.

Havnene står centralt i skabelsen og udviklingen af de maritime erhvervsklynger. Det sker gennem udlejning af erhvervsarealer til havnerelaterede virksomheder, mange serviceaktiviteter over for havnens brugere samt netværk og kontaktskabelse mellem havnens virksomheder.

Denne position ønsker fiskerihavnene at styrke ved at spille en endnu mere aktiv rolle i den lokale erhvervsudvikling. Vi ønsker, at fiskerihavnene fortsætter med at være levende erhvervsområder med dynamiske erhvervsklynger, der skaber nye arbejdspladser og vækst.

Konkret kan vi gennemføre aktiviteter inden for identificering af nye forretningsområder for fiskerihavnene, klyngesamarbejde og netværksskabelse, iværksætter og kompetenceudvikling.

Fiskerihavnenes to hovedopgaver betyder, at vi medvirker til at skabe aktivitet, udvikling og liv - og dermed bidrager til, at det fortsat er interessant at bosætte sig i eller besøge mange kystnære udkantsområder.

Det ønsker vi at styrke ved at gennemføre aktiviteter som fremmer en alsidig brug af fiskerihavnene, herunder styrke samspillet mellem havn og by. De erhvervsmæssige formål har førsteprioritet, men det skal ske i samspil med anden anvendelse, såsom turisme, oplevelser og andre rekreative formål.

Alle billeder i denne folder er gengivet med tilladelse fra rettighedsindehaverne.

Landinger i de største danske fiskerihavne 2007 (værdi i 1.000 kr.)

Konsumlandinger værdi i 1.000 kr.	Hanstholm	Skagen	Esbjerg	Thyborøn	Hirtshals	Hvide Sande	Born- holm	Grenå	Øvrige havne	Hele landet
Torsk	117.847	14.831	464	48.300	51.923	11.619	95.695	5.742	202.842	549.263
Anden torskefisk	156.723	12.943	181	16.751	31.479	4.885	145	113	8.400	231.619
Rødspætte	48.477	7.796	5.848	80.376	37.487	33.034	5.438	4.788	52.250	275.495
Tunge	3.551	2.832	218	6.270	5.525	6.589		10.078	44.928	79.991
Anden fladfisk	30.337	7.234	4.329	48.611	23.374	30.045	2.106	2.712	37.647	186.395
Makrel	51	4.940	3	7	130.679	1	6	3	364	136.053
Slid	2.839	357.648	60.479	1.385	103.543	600	150	22.298	31.196	580.137
Anden fisk	40.586	2.722	138	15.576	10.929	4.061	4.257	38.215	45.606	162.090
Jomfruummer	62.827	65.953	5.888	15.565	46.116	15.138		8.084	102.767	322.338
Dybvandsrejer	2.147	9.841		5	30.207				67	42.267
Andre krebs- og bløddyr	2.074	225	84.028	4.754	1.543	70.089		59	138.737	301.508
Blåmusling									91.249	91.249
Industrifisk	131.208	190.160	143.257	201.426	18.726	19.290	31.122	5.717	44.174	785.081
Ialt	598.666	677.127	304.833	439.026	491.531	195.351	138.919	97.809	800.227	3.743.488

Kilde: Gemba på grundlag af Fiskeridirektoratet

